

vector >

artă și cultură în context / art and culture in context

04/07

Post-finanțarea Europei de Est și apariția investitorilor privați

Inga ZIMPRICH, Ingela JOHANSSON, Voldymyr KUZNETSOV

Transformarea prin care trece la ora actuală și Centrul de Artă Contemporană din Kiev explică posibilitatea de a întreține facilități de producție, iar în același timp întruchipează în mod dureros o adaptare la realitatea ucraineană autofinanțată. [...] Poziția instituțională fragilă a CCA subliniază în același timp necesitatea propriei decodificări a Ucrainei către o negociere publică a argumentelor sale, a intereselor concurente și a perspectivelor de viitor. [...] Proiectul *Post Funding* încurajează dezbateră tocmai a acelor moduri în care sfera posibilă a producției artistice este influențată și întrepătrunsă cu cea a părților ce au un interes investit în ea. În lipsa unor locuri instituționale de reflecție, proiectul *Post Funding* promovează activarea contextelor locale prin încurajarea practicienilor culturali în a-și discuta pozițiile. Astfel, în desfășurarea proiectului *Post Funding* sperăm ca prin publicații și platforme publice vom putea invita la o discuție în care interacțiunea dintre public, critici și artiști să fie pusă în centru.

Pe parcursul unei rezidențe la Kiev, în august 2006, Ingela Johansson (Suedia), Volodymyr Kuznetsov (Ucraina) și Inga Zimprich (Germania) au început să investigheze istoria, fundalul ideologic și perspectivele Centrului pentru Artă Contemporană din Kiev (CCA) în cadrul expoziției *Private with Public* (Privat cu public). Legătura cu istoria unei foste instituții Soros a dus la ideea cercetării mai îndeaproape a fostelor Centre de Artă Contemporane (CCA) și a altor instituții asemănătoare, fondate cu sprijinul sau depinzând de fonduri culturale vest-europene în cadrul proiectului *Post Funding Eastern Europe* (Post-finanțarea Europei de Est). În stadiul actual, *Post Funding* investighează modelele adesea hibride ale producției culturale din Ucraina, mergând de la apariția investitorilor privați în domeniul cultural până la modele marginale de discuție din zonele ne-instituționalizate ale spectrului.

Investițiile internaționale pentru sprijinirea proceselor de democratizare în țările aflate în tranziție au constituit temelia economică pentru înființarea unor astfel de instituții ce susțin arta contemporană în Ucraina. Primul centru de artă din Kiev, în paralel cu alt Centru de Artă Contemporană, cel din Odessa, a fost înființat în 1993. Realizând moderația constituțională a scenei artistice fragmentate și în formare din Ucraina, oferindu-i acestei țări primele sale retrospective Warhol și Beuys și primele burse artistice, CCA a reușit să fondeze o scenă a artei tinere. Introducându-se bazele pentru încurajarea profesionalismului, artiști precum Alevtina Kakhidze și colectivul R.E.P. (Revolutionary Experimental Space), precum și curatori și critici și-au început carierele la CCA. Odată cu încetarea finanțării Soros și cu slăbirea poziției instituționale a CCA, produsul relativ nou care era arta contemporană a fost pus în jocul intereselor concurente la începutul anilor 2000.

Inga Zimprich este artist și curator; trăiește și lucrează la Berlin.

Volodymyr Kuznetsov este artist, membru al grupului R.E.P. (Revolutionary Experimental Space); trăiește și lucrează la Kiev.

Ingela Johansson este artist; trăiește și lucrează la Stockholm.

Schimbarea comercială și mai ales schimbarea de definire din arta contemporană ucraineană a venit odată cu deschiderea centrului de artă Pinchuk. Magnatul și fostul politician Victor Pinchuk a creat o nouă instituție ucraineană de artă, pentru care Bourriaud a furnizat consiliere conceptuală, subminând în mod impresionant noțiunile esteticii relaționale într-o campanie estetică de relații publice. În umbra succesului lui Pinchuk, care a contribuit mult la popularizarea artei și a culturii, mai multe galerii comerciale au înflorit în ultimii ani. În plus, proiectul Arsenal, finanțat de stat, va transforma o enormă ruină de peste drum de grupul de mănăstiri Lavra, unul din cele mai scumpe terenuri din Kiev, într-un centru cultural destinat a adăposti muzeul patrimoniului cultural ucrainean, un teatru și o sală de operă și cel mai probabil industrii creative. Singurul spațiu-galerie deja realizat desfășoară un program comercial, expunând un număr limitat de lucrări de artă contemporană.

Faptul că peisajul instituțional este în mișcare sugerează că domeniul artei contemporane se află într-un proces de schimbare. O fostă membră a personalului CCA, care astăzi lucrează la o agenție de PR ne explică în timpul unei pauze de masă că modelele funcționale comerciale și noncomerciale nu pot fi deosebite în Ucraina: „Un centru de artă funcționează ca o strategie personală de PR, în timp ce galeriile administrate comercial de obicei se ascund în spatele ONG-urilor sau a fundațiilor. Pe de altă parte, nici ONG-urile, nici guvernul nu reușesc să-și asume responsabilitatea pentru îndatoririle lor educaționale.” Pare îndeosebi dificilă dezvoltarea de facilități alternative de producție în care să apară o reflecție teoretică asupra situației actuale. Răspunzătoare, explică Jerzy Onuch, fost director al CCA, este atitudinea prevalentă pe scena artistică ucraineană: „Mulge vaca cât de mult poți – dar pe urmă nu-i da de mâncare, ci caută altă vacă”. După ce Centrul de Artă Contemporană Soros a fost „o vacă bună de muls” în anii '90, fundația Pinchuk contractează astăzi activitatea culturală a Ucrainei. Nikita Kadan, membru al grupului de artiști R.E.P., numește fenomenul rezultat „monocentrism migrator”: toate instituțiile semnificative ucrainene au fost inițiate de politicieni și/sau oameni de afaceri, iar centrele lor, fiind parte integrantă din campania lor de relații publice, a încorporat acel tip de artă produs inițial independent. Ducând mai departe fără piedici logica sistemului sovietic, în care Uniunea de Stat a Artiștilor controla arta oficială (...), în acest monocentrism migrator, arta contemporană ucraineană a rămas practic aceeași cu arta reprezentată în instituțiile Soros (Guelman, Pinchuk)².

Transformarea prin care trece la ora actuală și Centrul de Artă Contemporană din Kiev explică posibilitatea de a întreține facilități de producție, iar în același timp întruchipează în mod dureros o adaptare la realitatea ucraineană autofinanțată. Directoarea Yuliya Vaganova îi păstrează deschis spațiul fizic. Din nou, datorită presiunilor financiare, Centrul oferă din ce în ce mai des spațiu pentru aborări discursive și conceptuale, pe lângă faptul că se concentrează pe

[1] Post Funding Eastern Europe, publicație. 130 exemplare, 2007. Se poate descărca de la adresa www.ccc-k.net

[2] Communiqué – Faculty of Invisibility (Comunicat – Facultatea de Invizibilitate), 2007. 1000 exemplare distribuite de către pedagogi. www.faculty.cc

[3] Post Funding Eastern Europe – Try to Find Another Cow. Cu: Kateryna Botanova, Nikita Kadan, Alevtina Kakhidze, Natalia Manzhali, Liudmila Motsiuk, Jerzy Onuch, Alexander Soloviov, Yuliya Vaganova și alții. 11 iulie 2007, Centrul de Artă Contemporană, Kiev (Ingela Johansson, Volodymyr Kuznetsov, Inga Zimprich)

rezidențe artistice și pe Programul pentru Tinerii Artiști. Fără resurse, substanțiale și structurale, încet dar sigur spiritul spațiului condus de artiști s-a deplasat către ideea odată preconcepțată a unei instituții internaționale de artă contemporană. Poziția instituțională fragilă a CCA subliniază în același timp necesitatea propriei decodificări a Ucrainei către o negociere publică a argumentelor sale, a intereselor concurente și a perspectivelor de viitor.

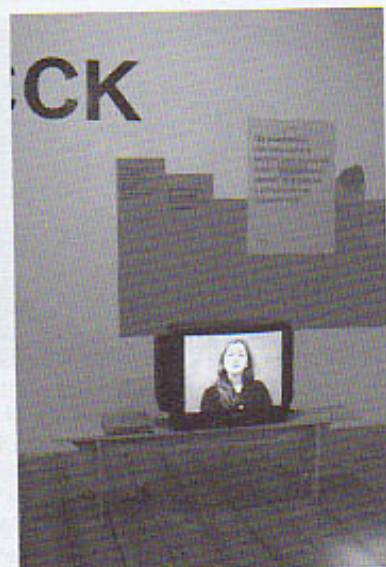
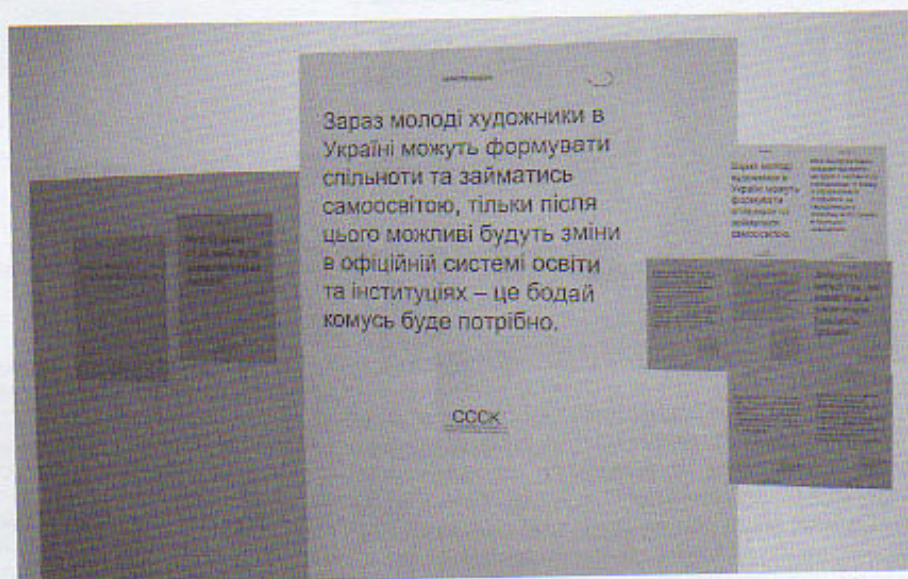
Acum, în timpul unei mese rotunde despre post-finanțare, desfășurate la Centrul de Artă Contemporană, participanții au fost rugați să vorbească din punctul de vedere al parametrilor în schimbare: în vreme ce a fost ușor să se facă distincția între funcționarea din afară, dinspre periferie sau din instituții – sau dintr-o perspectivă situată între cele trei – poziționarea între putere și slăbiciune a întrerupt discuția. Nu numai că termenul „putere” coincide cu noțiunea de guvern, dar și posibilitatea puterii, ce se naște din păstrarea integrității individuale, este în pragul dobândirii de sens.³

Proiectul *Post Funding* încurajează dezbaterea tocmai a acelor moduri în care sfera posibilă a producției artistice este influențată și întrepătrunsă cu cea a părților ce au un interes investit în ea. În lipsa unor locuri instituționale de reflecție, proiectul *Post Funding* promovează activarea contextelor locale prin încurajarea practicienilor culturali în a-și discuta pozițiile. Astfel, în desfășurarea proiectului *Post Funding* sperăm ca prin publicații și platforme publice vom putea invita la o discuție în care interacțiunea dintre public, critici și artiști să fie pusă în centru.

Deși se concentrează pe o chestiune care caracterizează situația din Ucraina, proiectul *Post Funding* este în sine o întrebare, cum ne înscriem noi, în calitate de producători culturali, în conceptul atât de larg promovat al schimbului cultural dintre Est și Vest? Dezvoltarea unei cercetări introduce parametri, influențează subiectul investigației și este afectată în mare măsură de poziția din care vorbim. Dacă ceea ce Nikita Kadan anticipează drept „viitor policentrism” – (respectiv) necesitatea alegerii, realizată printr-un nou nivel de responsabilitate și relații simbiotice* se va dezvolta, poziția din care am început să vorbim va fi în cele din urmă transformată.

Proiectul *Post Funding* este documentat pe site-ul www.ccc-k.net

Traducere de Sorana Lupu

Post Funding Eastern Europe and Private Investors Appearance

Inga ZIMPRICH, Ingela JOHANSSON, Volodymyr KUZNETSOV

The transformation, which CCA itself currently undergoes accounts for the possibility to maintain sites of production while it at the same time painfully embodies an adaptation to the Ukrainian self-financed reality. [...] CCA's fragile institutional position simultaneously stresses the necessity of Ukraine's own decoding towards a public negotiation of its arguments, competing interests and future perspectives. [...] Post Funding encourages to debate exactly those ways in which the possible scope of artistic production is influenced and intertwined with its stakeholders. Lacking institutional sites of reflection Post Funding promotes the activation of local contexts by encouraging its cultural practitioners to discuss their positions. Thus in Post Funding we hope through publications and public platforms to unravel and invite for discussion, in which the interplay of audience, critics and artists is centered.

During a residency period in Kiev in August 2006 Ingela Johansson (SE), Volodymyr Kuznetsov (UA) and Inga Zimprich (DE) started to investigate the history, the ideological background and the perspectives of the Center for Contemporary Art Kiev (CCA) within the exhibition *Private with Public*. The involvement with the history of a former Soros-institution led to the idea to further research former CCA's and such institutions, which were established with the help of or depending on Western cultural funding in the frame of the project *Post Funding Eastern Europe*. At the current stage of this process Post Funding investigates the often hybrid models of cultural production in Ukraine, ranging from the appearance of private investors in the cultural field to marginal models of speaking from non-institutionalized sidelines.

International investments to support democratization processes in transitional countries, have been the economic fundament to establish such institutions that support contemporary art in Ukraine. The first art center in Kiev, in parallel to another CCA in Odessa, was established in 1993. Accomplishing the constitutional moderation of the fragmented and emerging Ukrainian art scene, providing the country with its first Warhol and Beuys retrospectives and artists grants, CCA succeeded in establishing a young art scene. Introducing the bases for fostering professionalism, artists as Alevtina Kakhidze and the collective R.E.P. (Revolutionary Experimental Space) as well as curators and critics started their careers in CCA. With the cease of Soros' funding and the weakening of CCA's institutional position, the relatively new product of contemporary art was put at play to competing interests since the early 2000s.

The commercial turn and certainly definitional shift in Ukrainian contemporary art has come with the opening of Pinchuk art center. Oligarch and former

Inga Zimprich is an artist and a curator based in Berlin/Germany.

Volodymyr Kuznetsov is an artist living in Kiev, Ukraine and is a member of the R.E.P. group (Revolutionary Experimental Space).

Ingela Johansson is an artist based in Stockholm/Sweden.

[1] *Post Funding Eastern Europe*, publication. 130 copies, 2007. Downloadable at www.ccc-k.net

[2] *Communiqué - Faculty of Invisibility 2007*. 1000 copies distributed by the tutors. www.faculty.cc

politician Victor Pinchuk has created a new Ukrainian art institution, to which Bourriaud has lent conceptual advice, impressively subverting the notions of relational aesthetics into an aesthetic public relations campaign. In the shade of Pinchuk's success, which greatly contributes to the popularization of art and culture, several commercial galleries blossomed in recent years. Additionally the state-run project Arsenal is going to transform a vast ancient ruin opposite the monastery cluster Lavra, ranging amongst the most expensive grounds in Kiev, into a cultural center meant to house the Ukrainian cultural heritage museum, a theatre and opera hall and prognosticated creative industries. Its already accomplished single gallery space runs a commercial program exhibiting the limited number of contemporary artistic positions.

That the institutional landscape is in motion suggests that the field of contemporary art is quickly changing hands. A former staff-member of CCA, who works in a PR-agency today explains during lunch-break that commercial and non-commercial working models are not distinguishable in Ukraine: "An art center functions as a personal PR-strategy while commercially run galleries usually cover up as foundations or NGO's. Whereas in turn neither NGO's nor the government manage to take responsibility for their educative tasks." Especially difficult seems the development of alternative sites of production, in which a theoretical reflection on the current situation could emerge. Responsible, thus explains Jerzy Onuch, former director of CCA, is an attitude prevailing amongst the Ukrainian art-scene: "Milk the cow as long as you can - but then do not try to feed the cow, but try to find another cow". After Soros CCA had been "a very milky cow" during the nineties Pinchuk foundation contracts the cultural activity of Ukraine today. Nikita Kadan, member of the artist group R.E.P., describes the resulting phenomenon as "migrating monocentrism": All significant Ukrainian institutions have been initiated by politicians and/or businessmen and their centers, constituting an integral part of their public relations campaign, thus incorporated that kind of art which had been initially produced independently. Smoothly perpetuating the logics of the Soviet system "in which the State Union of Artists controlled the official art [...] in this migrating monocentrism Ukrainian Contemporary art has been simply the same as the art represented in the Institution of Soros (Guelman, Pinchuk)."

The transformation, which CCA itself currently undergoes accounts for the possibility to maintain sites of production while it at the same time painfully

embodies an adaptation to the Ukrainian self-financed reality. Director Yuliya Vaganova keeps its physical space open. Also due to financial pressure CCA increasingly provides space for discursive and conceptual approaches, next to focusing on artists' residencies and the Young Artists Program. Without substantial and structural resources slowly but steadily the spirit of the artist run space has moved into the once preconceived idea of an international contemporary art institution. CCA's fragile institutional position simultaneously stresses the necessity of Ukraine's own decoding towards a public negotiation of its arguments, competing interests and future perspectives.

Now, during a Post Funding roundtable discussion at the CCA, its participants were asked to speak from changing parameters: While it was easy to distinguish, whether one operates from the sidelines, the institutions or the margins - or between those three - to position oneself between power and weakness interrupted the discussion. Not only does the word "power" coincide with the notion of government, but also is the possibility of power, which emerges from maintaining ones individual integrity, just at the verge of acquiring meaning.³

Post Funding encourages to debate exactly those ways in which the possible scope of artistic production is influenced and intertwined with its stakeholders. Lacking institutional sites of reflection *Post Funding* promotes the activation of local contexts by encouraging its cultural practitioners to discuss their positions. Thus in *Post Funding* we hope through publications and public platforms to unravel and invite for discussion, in which the interplay of audience, critics and artists is centered.

While focusing on an issue, which characterizes the Ukrainian situation, Post Funding is itself a question, how we as cultural producers subscribe ourselves to the widely promoted concept of cultural East-West exchange. Developing a research introduces parameters, influences the subject of investigation and is greatly affected by the position from where we speak. If what Nikita Kadan anticipates as "future polycentrism - the necessity of choice, a new level of responsibility and symbiotic relations"⁴ were to develop, the position from which we have started to speak would have ultimately been rendered.

The *Post Funding* project is documented at www.ccc-k.net

[3] *Post Funding Eastern Europe - Try to Find Another Cow*. With: Kateryna Botanova, Nikita Kadan, Alevtina Kakhidze, Natalia Manzhali, Liudmila Motsluk, Jerzy Onuch, Alexander Soloviov, Yuliya Vaganova and others. July 11th, 2007, Center for Contemporary Art, Kiev (Ingela Johansson, Volodymyr Kuznetsov, Inga Zimprich)

[4] *Communiqué - Faculty of Invisibility 2007*. 1000 copies distributed by the tutors. www.faculty.cc